

Visie
De groene boa in het nieuwe boa-bestel

Uniformiteit waar het kan, maatwerk waar het moet

Colofon

- Dit is een uitgave van de Koninklijke Nederlandse Vereniging voor Natuurtoezicht.
- Samenstelling, vormgeving en redactie: Commissie Professionalisering en Ontwikkeling van de Koninklijke Nederlandse Vereniging voor Natuurtoezicht.
- Auteurs: Daan Monnickendam, Rutger Zweers en Wouter Bax.
- Aan deze uitgave werkten verder mee: Sarah Mampuys, Han Pieterse, Dennis Kutterik, Reinier Raaymakers, Mark Schreuders, Mark Snoeren, Richard Verhoek, Danny Knaap en Leontine van der Zeeuw.
- Copyright © 2025 Koninklijke Nederlandse Vereniging voor Natuurtoezicht. Uit deze uitgave mag worden geciteerd, mits met bronvermelding.
- Alle in deze uitgave gebruikte illustraties zijn gemaakt in eigen beheer, of afkomstig uit het publieke domein en voor zover de uitgever bekend vrij van rechten.
- Contact: secretaris@knvvn.nl

Inhoud

Inhoud	3
Voorwoord	4
DEEL I: FUNCTIE EN WERKVELD VAN DE GROENE BOA.....	5
1.1. Wie is de groene boa?	5
1.2. Functie en werkveld.....	5
1.3. Werkgevers van groene boa's.....	6
1.4. Het belang van toezicht in het buitengebied	6
1.5. Randvoorwaarden voor uitvoering	7
Reactie op de Kamerbrief van de minister van Justitie en Veiligheid	9
DEEL II: HET HUIDIGE BOA-BESTEL	12
2.1. Historisch perspectief	12
2.2. De huidige domeinen 1, 2 en 4.....	12
2.2.1. Domein 1 Openbare Ruimte.....	13
2.2.2. Domein 2 Milieu, Welzijn en Infrastructuur	15
2.2.3. Domein 4 Openbaar Vervoer.....	17
DEEL III: DE GROENE BOA IN HET NIEUWE BESTEL	18
3.1. Generiek én specialistisch	18
3.2. Jacht, beheer en stroperij.....	18
3.3. Taakvelden	19
3.4. De inrichting van hoofddomein 1.....	19
3.5. Maatwerk voor de groene boa.....	20
3.6. Eén domeinlijst voor het hoofddomein	21
DEEL IV: VERANTWOORDING	24
Begrippenlijst.....	24
Bronnen	25
Doelgroepen	25

Voorwoord

De Koninklijke Nederlandse Vereniging voor Natuurtoezicht is sinds 1911 de beroepsorganisatie van en voor jachtopzichters, natuurtoezichthouders en daarmee de groene boa van vandaag. Deze visie is een inhoudelijke de door de minister van Justitie en Veiligheid voorgestelde hervormingen van het boa-bestel.

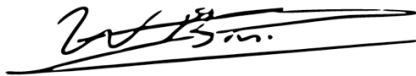
Wij zijn boa's in domein 2: Milieu, welzijn en infrastructuur. Onze missie is het beschermen van de natuur in Nederland, door middel van toezicht, handhaving en opsporing. Wij doen soms ook beheertaken en leveren vriendelijk maar daadkrachtig gastheerschap in het buitengebied. Samen waken wij dag en nacht over natuur en landschap en dragen wij bij aan het veiligheidsgevoel van de bewoners en bezoekers in ons werkgebied.

De brief die de minister van Justitie en Veiligheid op 2 oktober 2025 naar de Tweede Kamer stuurde, 'De buitengewoon opsporingsambtenaar – een professionele partner met een eigenstandige taak in de publieke ruimte', was voor ons aanleiding om onze eigen taken en rollen in het licht te stellen van dit nieuwe bestel. Tegenover de vereenvoudiging van het boa-bestel die de minister lijkt te beogen, stellen wij dat ons werk óók specialistisch is, geënt op specifieke wetgeving, in een omgeving waarin de groene boa vaak alleen opereert en de verwachtingen van de samenleving hooggespannen zijn.

Dit vereist maatwerk. Als bevoegdheden en middelen niet goed geborgd zijn in regels en beleid, als niet klip en klaar is op grond van welke wetgeving en op welke manier de groene boa kan optreden, ontstaat handelingsverlegenheid. Daarom: Uniformiteit waar het kan, maatwerk waar het moet.

In deel I van deze visie beschrijven we de volle breedte van ons werkveld. We leggen de link naar de voorstellen van de minister en voorzien deze van inhoudelijke opmerkingen en aanvullingen. In deel II bespreken we het huidige boa-bestel en schetsen we wat wij in het nieuwe boa-bestel nodig hebben om onze maatschappelijke taken optimaal te vervullen. In deel III werken we verder uit wat er organisatorisch en bestuurlijk nodig is. Deel IV is een overzicht van begrippen en bronnen, overigens niet met de claim dat we volledig zijn. Veel van onze kennis komt immers uit de dagelijkse praktijk.

De Koninklijke Nederlandse Vereniging voor Natuurtoezicht wil een constructieve gesprekspartner zijn voor iedereen die betrokken is bij het toezicht en de handhaving in het buitengebied. Van harte hoop ik dat we met deze visie inhoudelijk bijdragen aan het gesprek over het vak dat ons zo na aan het hart ligt.

Wouter Bax
Voorzitter van de Koninklijke Nederlandse vereniging voor Natuurtoezicht

DEEL I: FUNCTIE EN WERKVELD VAN DE GROENE BOA

1.1. Wie is de groene boa?

Van oudsher waken 'groene' toezichhouders en handhavers over de natuur- en buitengebieden van Nederland. Tot 1994 veelal als onbezoldigd ambtenaar van Politie in functies als jachtopziener en veldwachter (en op een zeker moment ook opererend binnen specialistische teams van de veldpolitie), tegenwoordig als buitengewoon opsporingsambtenaar (boa) in diverse functies. Groene boa's vallen onder het boa-domein 2 Milieu, welzijn en infrastructuur. Domein 2 valt onder de verantwoordelijkheid van het Functioneel Parket van het Openbaar Ministerie. De beroepsgroep heeft een lange geschiedenis in toezicht, opsporing van strafbare feiten en handhavingstaken op het gebied van natuur en milieu, wezenlijk anders dan boa's in andere domeinen.

1.2. Functie en werkveld

De groene boa vervult in diverse functies een belangrijke maatschappelijke rol in het handhaven van veiligheid, het tegengaan van criminaliteit en het gastheerschap in het buitengebied. Groene boa's houden daar toezicht en handhaven ook tijdens de avond en in nachtelijke uren. Vaak werken groene boa's solistisch in afgelegen buitengebieden op plekken waar tijdige ondersteuning van de politie niet altijd mogelijk is. In natuurgebieden kan het beperkte of afwezige bereik van communicatiemiddelen een obstakel zijn voor het inschakelen van politie of hulpdiensten. Doordat groene boa's ook toezicht houden op wildstroperij, hebben zij een verhoogde kans om geconfronteerd te worden met bewapende overtreeders.

Hiermee vervullen de groene boa's een belangrijke rol in het Nederlandse veiligheidsapparaat. Het Nederlandse buitengebied kent steeds meer verstoringen en bedreigingen op het gebied van milieu en ondermijnende milieucriminaliteit. Door de jaren heen is de recreatiedruk in het buitengebied toegenomen en hebben verschillende takken van milieucriminaliteit zich steeds verder ontwikkeld. Gevallen van ondermijning in het buitengebied en drugscriminaliteit zijn toegenomen in aantal en omvang, evenals meldingen van verwarde personen.

Een terugtrekkende beweging van de politie uit de buitengebieden, onder meer ten gevolge van structurele onderbezetting en beleidsmatige prioritering, is door de jaren heen goeddeels opgevangen door de groene boa. Hiermee vult de groene boa feitelijk een leemte binnen de politiefunctie en neemt daarmee in de praktijk een onmisbare eigen plaats in binnen die structuur.

Groene boa's zien toe op de naleving van openstellingsregels die in natuurgebieden gelden, zoals het verbod op betreding na zonsondergang en het aanlijnen van honden. Ze houden ook toezicht op de diverse recreatiestromen in deze gebieden en handhaven daar waar nodig. Daarnaast treden zij op wanneer in deze gebieden afval wordt gedumpt en zaken worden vernield of gestolen. In de buitengebieden handhaaft de groene boa ook op verkeerswetgeving, bijvoorbeeld in geval van geslotenverklaringen voor motorvoertuigen of het crossen in natuurgebieden. Langs en op het water controleren zij met nautische collega's sportvissers en treden groene boa's ook op tegen visstroperij.

De bestrijding van wildstroperij (het illegaal vangen en doden van in het wild levende dieren) behoort sinds jaar en dag tot het takenpakket van de groene boa. Ook het toezicht op jacht, schadebestrijding en faunabeheer maakt hier een wezenlijk onderdeel van uit. Deze taken vragen om specialistische kennis van de Omgevingswet, de Wet wapens en munitie en goede kennis van het fysieke landschap en de bewoners van het gebied. Deze kenniscombinatie maakt groene boa's een waardevolle samenwerkingspartner voor de politie. In verschillende gebieden werken groene boa's al samen met

milieuteams van de politie. Het voornemen van de minister om vanaf 2026 meer milieuagenten beschikbaar te stellen voor dit soort samenwerkingen is een mooie kans om gezamenlijk toezicht in het buitengebied te versterken.

De toenemende recreatiedruk in natuurgebieden en het buitengebied in het algemeen vraagt om meer toezicht en capaciteit. Daarnaast hebben ook verschillende brede maatschappelijke problemen hun impact op toezicht en handhaving in het buitengebied. We zien een toename van het aantal verwarde personen en daklozen die hun toevlucht zoeken in natuurgebieden. Geweld en agressie tegen hulpdiensten en handhavende beroepen is een algemeen probleem voor professionals die zich inzetten voor gezondheid en veiligheid. Groene boa krijgt in de dagelijkse praktijk steeds vaker te maken met drugs- en wapen-gerelateerde zaken die strafbaar zijn gesteld in de Opiumwet en de Wet wapens en munitie. Groene boa's zijn niet bevoegd om hierop te handhaven, maar omdat zij vaak wel de eerste signalen opvangen van dit soort activiteiten, is het van belang werkbare taakverdelingen en afspraken te maken over hun taken, functies, mandaat en middelen, zodat zij de politie optimaal kunnen ondersteunen.

1.3. Werkgevers van groene boa's

De verscheidenheid aan werkgevers maakt het werkveld van groene boa's zeer divers, maar ook complex. In ons land is een aanzienlijk deel van alle natuur- en buitengebieden niet in handen van publiekrechtelijke organisaties als gemeenten, provincies, omgevingsdiensten, waterschappen, het rijk of Staatsbosbeheer, maar eigendom van private grondeigenaren. Denk bijvoorbeeld aan de vele particuliere landgoederen, of aan de natuurgebieden van terreinbeherende organisaties zoals de vereniging Natuurmonumenten, de stichting Het Nationale Park De Hoge Veluwe en het samenwerkingsverband LandschappenNL. Zij beheren deze gebieden ieder op een eigen, zelfstandige wijze en in principe onafhankelijk van de overheid, maar hebben in vele gevallen wel eigen groene boa's in dienst.

1.4. Het belang van toezicht in het buitengebied

De Nederlandse natuur staat onder druk en het beschermen ervan is relevanter dan ooit. Naast de Natura 2000-gebieden, waar de bescherming van flora en fauna specifiek omschreven is, komt er steeds meer aandacht voor buitengebieden als verbindingen tussen natuurgebieden. Toezicht op het behoud van natuurwaarden en het tegengaan van milieucriminaliteit wordt ook in deze gebieden steeds belangrijker. Het gaat hier ook om wettelijke verplichtingen tot behoud van waarden als biodiversiteit en bodem- en waterkwaliteit.

Ook onder de Nederlandse bevolking lijkt dit besef te groeien. De groene boa werkt niet alleen als professional maar ook vanuit passie en als rechtgeaarde specialist aan de bescherming van natuur en milieu in Nederland. Bijzonder is ook de positie van de groene boa als eerste aanspreekpunt voor de lokale bevolking, voor wie de boa zichtbaar aanwezig is en die erop rekent dat de boa ook in gevallen die slechts grenzen aan zijn taken en bevoegdheden daadkrachtig optreedt. Juist vanwege dit unieke karakter verdient de groene boa het om de eigen, specifieke identiteit en afbakening binnen het werkveld te behouden.

1.5. Randvoorwaarden voor uitvoering

Voor een goede en veilige taakuitvoering is het van groot belang dat de groene boa over de juiste bevoegdheden en middelen beschikt. Hiervoor zijn door het ministerie van Justitie en Veiligheid al eerste handreikingen gedaan, zoals het toekennen van subsidies voor opleiding, uitrusting, capaciteitsuitbreiding en verdere professionalisering van de groene boa, bijvoorbeeld door periodieke nascholing.

Concreet heeft de huidige groene boa ten minste het volgende nodig:

- **Verruiming minimum standaarduitrusting met korte wapenstok en pepperspray.**

In het huidige voorstel bestaat de minimum standaarduitrusting voor alle boa's in hoofddomein 1 uit handboeien, een steekwerend vest en geweldsbevoegdheid. Voor groene boa's is de korte wapenstok en pepperspray veelal reeds de norm. Wij zien dit ook als ondergrens voor de groene boa in het nieuwe bestel en optioneel het vuurwapen en de diensthond.

- **Toekenning vuurwapen en/of diensthond op aanvraag werkgever en op basis van risicoprofiel, en taakvelden.**

De criteria voor het toekennen van deze middelen dienen niet alleen op basis van geregistreerde incidenten te worden vastgesteld, maar met name op grond van te verwachten risico's. Daarbij moet het voorzorgprincipe worden betrokken: Naast de functie van daadwerkelijk verdedigingsmiddel kan het vuurwapen ook een preventieve functie hebben. Het zichtbaar dragen van een vuurwapen werkt in sommige gevallen bij voorbaat de-escalierend en verbetert daarmee ook de persoonlijke veiligheid van de groene boa.

- **Noodzakelijke toegang tot relevante identificatiedatabases.**

Toegang tot alle relevante elektronische systemen om de identiteit van staande gehouden of aangehouden personen onmiddellijk te kunnen vaststellen is essentieel. Daartoe behoren in ieder geval de Basisregistratie Personen (BRP) met vermelding van het Burgerservicenummer (BSN) en het RDW-rijbewijzenregister.

- **Uitbreiding van taakvelden voor verkeershandhaving in het buitengebied.**

De groene boa kan nu bijvoorbeeld wel een bestuurder bekeuren voor het onrechtmatig rijden door een natuurgebied en voor het rijden met een onverzekerd voertuig (als overtreding van de infrastructuur- en verkeerswetgeving, evenals bij milieuzones of autoluwe gebieden), maar niet wegens rijden zonder rijbewijs, het niet voeren van een kentekenplaat of het niet voldoen aan verdere voertuigeisen.

- **Uitbreiding van de bevoegdheden met de Wet wapens en munitie.**

De groene boa controleert en handhaaft zowel op wildstroperij als op jacht, schadebestrijding en faunabeheer. Wij zijn in dat kader bevoegd op grond van de Omgevingswet, maar niet op basis van de Wet wapens en munitie. We mogen met die beperkte bevoegdheid dus wel optreden tegen een stroper met een vuurwapen in een jachtveld, maar bijvoorbeeld niet tegen een gekende stroper die open en bloot met een zwaar luchtdrukwapen in de auto 's avonds over de openbare weg door het buitengebied rijdt. Dat is immers strafbaar gesteld in de Wet wapens en munitie en valt daarmee momenteel nog buiten de bevoegdheden van de groene boa. Dit levert in toenemende mate een veiligheidsprobleem op, omdat er conform categorie IV Wet wapens en munitie in principe voor iedere volwassene vrij verkrijgbare meerschots lucht- of gasdrukwapens in omloop zijn. Deze overstijgen in kaliber en kracht de capaciteiten van menig jachtvuurwapen en produceren in vergelijking daarmee nauwelijks geluid. Deze zogenaamde *pre-charged pneumatic* (PCP-)geweren worden dan ook met regelmaat misbruikt voor wildstroperij en leveren

daarbij een serieus en niet te onderschatten gevaar op, zowel voor de groene boa als de bevolking in het algemeen.

- **Optimale communicatiemiddelen voor informatie-uitwisseling met de politie.**

Met inbegrip van de C2000-portofoon als deel van de standaarduitrusting. Dit stelt boa's beter in staat om tijdig via de juiste kanalen over te dragen of af te stemmen.

- **Laagdrempelige toegang tot politiebureaus.**

Voor optimale collegiale samenwerking met de politie en ongehinderde toegang bij bijvoorbeeld aanhoudingen en verhoren, dit kan gerealiseerd worden door een externe toegangspas.

- **Concrete handhavingsarrangementen.**

Duidelijk vastgelegde samenwerkingen tussen instanties door middel van handhavingsarrangementen c.q. convenanten en op projectbasis met de politie.

Reactie op de Kamerbrief van de minister van Justitie en Veiligheid

Op 2 oktober 2025 stuurde minister van Justitie en Veiligheid Van Oosten een brief naar de Tweede Kamer met de titel 'De buitengewoon opsporingsambtenaar – een professionele partner met een eigenstandige taak in de publieke ruimte'. Deze Kamerbrief is de uitkomst van een diepgaande beschouwing van Justitie en Veiligheid op het boa-bestel, met een gekoppeld voorstel voor hervormingen van het huidige boa-bestel. Met deze reactie op die brief wil de KNVvN een aantal punten ter overweging en aanvulling bij de besluitmakers en belanghebbenden neerleggen.

Samenwerking

In de dagelijkse praktijk van groene boa's zijn er verschillende vormen van samenwerking met overheidsinstanties binnen het veiligheidsapparaat, in het bijzonder met de Nationale Politie. Zo zijn er in een aantal regio's al goed functionerende samenwerkingsverbanden tussen groene boa's en de milieuteams van de politie. We zijn dan ook positief gestemd over het voornemen vanaf 2026 bij de politie te investeren in milieuagenten binnen elk basisteam. Door gestructureerde samenwerking tussen politie en groene boa's kunnen we nog doortastender optreden bij natuur- en milieudelicten.

Samenvoeging

De minister van Justitie en Veiligheid stelt in zijn Kamerbrief voor om de boa-domeinen 1, 2 en 4 samen te voegen tot één veiligheidsdomein. Binnen dit ene toekomstige hoofddomein moet nog steeds maatwerk worden geleverd. Door taakvelden, bevoegdheden en middelen duidelijk te omschrijven is het niet alleen voor de boa's, maar ook voor de samenleving duidelijk welke plek boa's innemen in het veiligheidsapparaat.

Om dit praktisch in te vullen stellen wij een systeem voor dat is gebaseerd op een brede basis van algemene bevoegdheden voor boa's domein 1,2 en 4, met een aanvullend modulair systeem van specialistische taakvelden, waarin specificatie van bevoegdheden en middelen juridisch en beleidsmatig kunnen worden geborgd. Uniformiteit waar het kan, maatwerk waar het moet. In deze visie geeft de KNVvN een praktische voorzet voor het beschrijven en vaststellen van taakvelden en bijbehorende bevoegdheden en middelen.

Daadkrachtig optreden

Groene boa's werken veelal in afgelegen gebieden en moeten in staat zijn daadkrachtig op te treden tegen strafbare feiten die gerelateerd zijn aan milieudelicten. Kennis van de Omgevingswet, de Wet wapens en munitie en kennis van het buitengebied zijn voor groene boa's onderdeel van hun specialistische functie als ondersteuning van de politie en andere geüniformeerde collega's binnen het veiligheidsapparaat. De groene boa zal vaak de eerste zijn die misstanden in natuur en buitengebied constateert en weet hoe daarop kan worden gehandhaafd. Dit kan situaties opleveren met een aanzienlijke gevaarstelling waaruit de boa zich niet altijd kan terugtrekken en back-up van de politie ver weg is.

In de praktijk loopt de groene boa geregeld op tegen feiten buiten het eigen taakveld waarbij optreden of zelfbescherming soms onvermijdelijk is. Niet zelden heeft de groene boa ook een signaalfunctie als 'ogen en oren' van de politie en als luisterend oor voor de bevolking in het buitengebied. Bij incidenten waarbij het voor de boa niet duidelijk is of en hoe hierin mag worden

gehandeld, bijvoorbeeld omdat het ontbreekt aan juridische en beleidsmatige borging of aan praktische middelen om veilig op te treden, ontstaat er handelingsverlegenheid. Elke politie- of opsporingsambtenaar is daarvoor beducht. Het risico om achteraf op optreden te worden afgerekend, zal de drempel om op te treden verhogen en verzwakt daarmee de kracht van het handhavend optreden.

In het huidige boa-bestel staat beschreven welke taken de groene boa heeft en welke middelen en bevoegdheden daarbij horen. Maar de taakvelden en profielen binnen domein 2 zijn tot nu toe onvoldoende gespecificeerd, terwijl de taken en functies van de groene boa in intensiteit en omvang zijn toegenomen. Daarom is herziening van deze beschrijvingen en het toekennen van benodigde middelen en mandaat van belang. Uit de Kamerbrief begrijpen wij dat werkgevers in de toekomst een grotere rol krijgen bij het bepalen welke geweldsmiddelen een groene boa moet krijgen, op grond van een duidelijke omschrijving van taken en bevoegdheden. In de huidige praktijk worden de aanvragen van werkgevers echter nog geregeld afgewezen.

De rol van werkgevers

De minister kent in zijn Kamerbrief werkgevers een belangrijke rol toe in het bepalen van de taak- en functieomschrijving op grond waarvan hun groene boa's van geweldsmiddelen worden voorzien. Dit vereist zorgvuldige overwegingen. Zo moet er oog zijn voor de grote variatie aan werkgevers en het feit dat hun behoeften aanzienlijk kunnen verschillen. Ook zal de ene werkgever de administratieve belasting anders ervaren dan de andere werkgever.

Grotere terrein beherende organisaties, zullen met een zwaardere rol voor de werkgever waarschijnlijk weinig moeite hebben omdat ze de weg weten in het domein van de groene boa's. Toch is het ook voor hen de uitdaging om de behoeften van hun groene boa's goed in kaart te brengen en de toekenning van geweldsmiddelen daarop af te stemmen. Een modulair systeem met taakvelden, dat we hieronder in dit document nog zullen schetsen, zou hiervoor een oplossing kunnen zijn.

Voor werkgevers met een kleinere organisatie, zoals de vele landgoederen die overigens in Nederland samen een aanzienlijk oppervlakte aan natuurgebied beslaan, zijn er meer obstakels. De aanvraag van een geweldsmiddel dient in de praktijk uitvoerig en in de juiste bewoordingen te worden beargumenteerd, en aan te sluiten op het beleid en de juridische kaders van de overheid die momenteel niet aansluiten bij de taken waarvoor groene boa's zijn aangesteld. Het is te verwachten dat dit voor kleinere organisaties een te zware last wordt. Dit baart de KNVvN zorgen, omdat het een grote impact kan hebben op de veilige uitoefening van het vak van groene boa.

De Koninklijke Nederlandse Vereniging voor Natuurtoezicht kan een rol spelen in de ondersteuning van groene boa's en hun werkgevers, bijvoorbeeld door werkgevers handreikingen te geven voor de omschrijvingen van de functieprofielen en taakvelden. De juridische en beleidsmatige borging van de specialistische taakvelden van groene boa's is echter voorwaarde voor een transparant en overzichtelijk systeem.

Door ervoor te zorgen dat taakvelden en bevoegdheden duidelijk omschreven zijn en daaraan een objectief systeem van gewelds- en beschermingsmiddelen te koppelen, ontstaat duidelijkheid en efficiëntie. Als in elke provincie een loket wordt ingericht waar de aanvragen voor geweldsmiddelen centraal worden samengesteld en verstuurd, voorkomt dat fouten en kost het alle partijen minder tijd en energie, terwijl het doel van adequate handhaving ermee is gediend.

Gewelds- en andere middelen

De minister komt de boa's tegemoet door bepaalde geweldsmiddelen, te weten de korte wapenstok en pepperspray, en ook handboeien te laten behoren tot, wat hij noemt, 'de standaarduitrusting die komt met de bevoegdheid'. Handboeien, korte wapenstok en pepperspray zijn goed als basis. Voor groene boa's die specialistische taakvelden of risicozetting in hun functieprofiel hebben is er meer nodig. De toekenning van zwaardere middelen is nog niet altijd consistent gerelateerd aan functieprofiel en gevaarstelling. Om de toekenning van deze zwaardere middelen transparanter en toetsbaar te maken, stellen we voor dat toekenning wordt gerelateerd aan specifieke taakvelden in het functieprofiel, in combinatie met een gedegen risico-inventarisatie en onder voorwaarde van periodieke training en toetsing.

Vervolgens komt het voor andere geweldsmiddelen weer op maatwerk aan. Dit maatwerk voor de groene boa heeft dan betrekking op twee zwaardere middelen: het vuurwapen en de diensthond. Deze middelen moeten zorgvuldig worden afgewogen. Tegelijkertijd behoort met name het vuurwapen al om goede redenen tot de uitrusting van een aantal groene boa's. Het spreekt voor zich dat zij daarvoor grondig zijn getraind en getoetst.

Als er een provinciaal mandaat is en als wordt voldaan aan alle voorwaarden, staat niets de toewijzing van het vuurwapen in de weg. Immers, het criterium van incidenten in het verleden waarin het gebruik van het vuurwapen noodzakelijk was, is ook in deze Kamerbrief door de minister ingeruild voor een logischer maatstaf: de feitelijke gevaarstelling die de taak waarmee de groene boa op pad gaat met zich meebrengt. Echter is afhankelijk van de provinciale context maatwerk mogelijk omtrent het wel of niet toekennen van het vuurwapen.

Tenslotte benoemt de minister een steek- of kogelwerend vest en de bodycam tot aanvullende middelen. Het steek- of kogelwerend vest behoort terecht al tot de uitrusting van de meeste groene boa's. Over de bodycam is de maatschappelijke discussie nog in volle gang, maar in voorkomende gevallen kan deze zeker bijdragen aan de veiligheid en de effectiviteit van de opsporing.

DEEL II: HET HUIDIGE BOA-BESTEL

2.1. Historisch perspectief

Het ontstaan van opsporingsdiensten buiten de politie, douane en de Koninklijke Marechaussee is nauw verbonden met de opheffing van de Rijkspolitie en de Gemeentepolitie op grond van de Politiewet 1993. Vóór de inwerkingtreding van deze wet, op 1 april 1994, werkten de voorlopers van de huidige groene boa's als 'onbezoldigde ambtenaren van Rijks- of Gemeentepolitie'. Zij hadden algemene opsporingsbevoegdheid en de bevoegdheid tot het gebruik van gewelds- en dwangmiddelen. Onder de nieuwe wet werd er niet meer gesproken van onbezoldigde en bijzondere opsporingsambtenaren, maar was er één nieuwe categorie: de buitengewoon opsporingsambtenaar.

Met het Besluit Buitengewoon Opsporingsambtenaar werden in 1994 de algemene regels voor de bevoegdheden en benoeming van buitengewoon opsporingsambtenaren vastgelegd. De huidige praktijk voor het aanvragen van bevoegdheden, en de koppeling daarvan aan de beschikbaarheid over gewelds- en communicatiemiddelen stamt uit de Regeling van de Minister van Justitie en Veiligheid van 4 oktober 2018 tot vaststelling van domeinen- en domeinlijsten voor de opsporingsbevoegdheid van de buitengewoon opsporingsambtenaar. Op basis van deze regeling kunnen werkgevers voor hun groene boa's opsporingsbevoegdheden en de beschikbaarheid over geweldsmiddelen aanvragen.

Er zijn zes boa-domeinen, waarbij domein 2 (Milieu, Welzijn en Infrastructuur) het werk van de groene boa omvat. Hoewel alle buitengewoon opsporingsambtenaren onder één noemer zijn gebracht, verschilt het werk en de daarvoor benodigde expertise per domein en taakveld aanzienlijk.

Zo is er een wereld van verschil tussen de groene boa's en de boa's in het domein Openbare Ruimte (domein 1). De laatste groep voorziet in de behoefte van gemeenten aan meer toezicht op straat, ondersteunend aan de politie, maar werd destijds door de overheid gebracht als niets meer dan een werklozenproject. De denigrerende term 'Melkert-baan' achtervolgt boa's in alle categorieën tot op de dag van vandaag. Een reden te meer om aan te tonen dat groene boa's moderne en op hun taak berekende specialisten zijn, met specifieke behoeften als het gaat om bevoegdheden, opleiding, middelen en ondersteuning.

Het initiatief van het ministerie van Justitie en Veiligheid om het boa-bestel te herzien en te verbeteren berust mede op het feit dat er al sinds zijn ontstaan kritiek is op dit bestel. Zo liet het Wetenschappelijk Onderzoek en Data Centrum (WODC) zich in verschillende publicaties kritisch uit over het 'versnipperde, complexe en bureaucratische' boa-beleid.

Dit kunnen wij bevestigen vanuit de praktijk. Werkgevers in het groene domein ervaren hoge administratieve lasten, de groene boa's zelf voelen zich geregeld onvoldoende erkend en gesteund. Dit kunnen we oplossen door weer alle nadruk te leggen op waar het ons allemaal om begonnen was: het effectief beschermen van natuur en milieu en de veiligheid voor alle gebruikers van het buitengebied.

2.2. De huidige domeinen 1, 2 en 4

De indeling van buitengewoon opsporingsambtenaren in zes domeinen laat duidelijk zien hoeveel buitengewoon opsporingsambtenaren van elkaar kunnen verschillen, afhankelijk van de wet- en regelgeving waarop ze toezien en de bevoegdheden en middelen die hen daarvoor ter beschikking staan. Hieronder staat voor de volledigheid een korte opsomming van de domeinen. In de uitwerking

beperken wij ons tot de domeinen 1, 2 en 4. Deze zullen naar verwachting immers tot het ene 'Hoofddomein 1' gaan behoren.

- Domein 1: Openbare Ruimte
- Domein 2: Milieu, Welzijn en Infrastructuur
- Domein 3: Onderwijs
- Domein 4: Openbaar Vervoer
- Domein 5: Werk, Inkomen en Zorg
- Domein 6: Generieke Opsporing

2.2.1. Domein 1 Openbare ruimte

Domein 1 Openbare Ruimte is voor velen wel herkenbaar, met het blauwe uniform en blokkenband. Voor deze boa's in domein 1 is de nadruk in de loop der jaren komen te liggen op leefbaarheid, bestrijding van overlast en bevordering van het gevoel van veiligheid onder burgers. Vaak zie je de volgende functies, competentieniveaus en taken.

Functie	Niveau	Scope	Taken
<ul style="list-style-type: none"> – Integraal handhaver – Controleur openbare ruimte – Gemeentelijk opsporingsambtenaar 	<i>mbo-niveau 2/3/4</i>	<i>Leefbaarheid, veiligheid en overlast</i>	<ul style="list-style-type: none"> – <i>Jeugdoverlast</i> – <i>Parkeeroverlast</i> – <i>Wijkmeldingen</i> – <i>Ondermijning</i> – <i>Illegale inwoning</i> – <i>Alcoholwet</i> – <i>Evenementtoezicht</i> – <i>Algemene plaatselijke verordening</i> – <i>Afvalstoffenverordening</i> – <i>Hondenoverlast</i> – <i>Vuurwerk</i>
<ul style="list-style-type: none"> – Parkeercontroleur – Fiscaal controleur 	<i>mbo-niveau 2/3</i>	<i>Parkeeroverlast</i>	<ul style="list-style-type: none"> – <i>Parkeeroverlast</i> – <i>Fiscaal toezicht</i>
<ul style="list-style-type: none"> – Inspecteur bijzondere wetten – Specialist handhaving 	<i>mbo-niveau 2/3/4 tot en met hbo</i>	<i>Gemeentelijke wetgeving en wetgeving op specifieke onderwerpen</i>	<ul style="list-style-type: none"> – <i>Illegale inwoning</i> – <i>Prostitutie</i> – <i>Ondermijning</i> – <i>Alcoholwet</i> – <i>Wet op de kansspelen</i> – <i>Vergunningen</i>
<ul style="list-style-type: none"> – Medewerker reiniging – Handhaver afvalstoffen 	<i>mbo-niveau 2/3</i>	<i>Leefbaarheid en hygiëne</i>	<ul style="list-style-type: none"> – <i>Afvalstoffenverordening</i> – <i>Bijplaatsingen</i> – <i>Verontreinigingen</i>

Het domein Openbare Ruimte heeft ook zogenoemde taakaccenten en aandachtsgebieden. Veel voorkomende taakaccenten zijn bijvoorbeeld Jeugd-boa of inspecteur van de Alcoholwet.

Het domein Openbare Ruimte kan de volgende geweldsmiddelen tot zijn beschikking krijgen, vanzelfsprekend onder de voorwaarden voor toekenning, training en toetsing:

Bevoegdheid	Dwang-of geweldsmiddel
▪ RTGB 1	<i>Gebruik van geweld</i>
▪ RTGB 2	<i>Gebruik van geweld Fouilleringsbevoegdheid</i>
▪ RTGB 3	<i>Gebruik van geweld Fouilleringsbevoegdheid Dwangmiddel handboeien</i>
▪ RTGB 4	<i>Gebruik van geweld Fouilleringsbevoegdheid Dwangmiddel handboeien Geweldsmiddel korte wapenstok</i>
▪ RTGB 5	<i>Gebruik van geweld Fouilleringsbevoegdheid Dwangmiddel handboeien Geweldsmiddel korte wapenstok Geweldsmiddel pepperspray</i>

2.2.2. Domein 2 Milieu, Welzijn en Infrastructuur

Domein 2 ‘Milieu, Welzijn en Infrastructuur’ is het domein waar het ons in deze visie om gaat. De groene boa staat in voor de instandhouding van de natuur, de veiligheid en de rust in natuur- en recreatiegebieden en de opsporing van natuur- en milieudelicten.

Zoals bij iedere boa begint het met de algemene opleiding boa-basisbekwaamheid, maar daarna wordt het al snel specialistisch, met cursussen op mbo- en hbo-niveau. De reden is dat de groene boa zich niet beperkt tot feitgecodeerde handhaving, maar ook daadwerkelijke opsporingsonderzoeken doet. Soms zelfstandig, soms in samenwerking met de meest uiteenlopende partners, zoals de Nationale Politie, de Koninklijke Marechaussee of de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit.

In een aantal opzichten loopt de groene boa andere risico's dan de collega's in de andere domeinen. Vaak is de groene boa alleen op stap, in beperkt toegankelijke natuurgebieden en met de politie op grote afstand. Ook de ernst van de misstanden die de groene boa kan aantreffen is relatief groot. Niet zelden is het buitengebied het toneel van stroperij, wapengebruik, dumpingen van drugsafval of de aanwezigheid van verwarde personen. Dit heeft gevolgen voor de veiligheid van de groene boa en verklaart waarom wij voortdurend de nadruk leggen op het belang van voldoende gewelds- en communicatiemiddelen.

Functie (synoniem)	Kleurspoor / groep	Niveau	Taken
<ul style="list-style-type: none"> – Groene boa – Boswachter – Duinwachter – Flora & Fauna beheerder – Jachtopzichter – Inspecteur opsporing natuur & milieu 	<i>Groen</i>	<i>mbo-niveau 3/4 of Associate Degree</i>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ <i>Stroperij</i> ▪ <i>(Drugs)afvaldumpingen</i> ▪ <i>Natuur en recreatietoezicht</i> ▪ <i>Specifieke opsporing van de omgevingswet</i> ▪ <i>Visserijwetgeving</i> ▪ <i>Natuurbescherming</i> ▪ <i>Jacht-, beheer- en schadecontrole</i> ▪ <i>Milieubeheer</i> ▪ <i>Dierenwelzijn</i> ▪ <i>Recreatie-overlast</i> ▪ <i>Strafrecht</i>
<ul style="list-style-type: none"> – Nautische boa – Sportvisserij-controleur 	<i>Blauw</i>	<i>mbo-niveau 3/4 tot en met hbo</i>	<ul style="list-style-type: none"> – <i>Lozingen</i> – <i>Binnenvaartpolitiereglement (BPR)</i> – <i>Visserijwetgeving</i> – <i>Recreatie-overlast</i> – <i>Scheepvaartwet</i>

Een boa in het domein Milieu, Welzijn en Infrastructuur kan na toekenning, training en toetsing de volgende geweldsmiddelen krijgen:

Bevoegdheid	Dwang-of geweldsmiddel
▪ RTGB 1	<i>Gebruik van geweld</i>
▪ RTGB 2	<i>Gebruik van geweld Fouilleringsbevoegdheid</i>
▪ RTGB 3	<i>Gebruik van geweld</i>

	<i>Fouilleringsbevoegdheid</i> <i>Dwangmiddel handboeien</i>
<ul style="list-style-type: none"> ▪ RTGB 4 	<i>Gebruik van geweld</i> <i>Fouilleringsbevoegdheid</i> <i>Dwangmiddel handboeien</i> <i>Geweldsmiddel korte wapenstok</i>
<ul style="list-style-type: none"> ▪ RTGB 5 	<i>Gebruik van geweld</i> <i>Fouilleringsbevoegdheid</i> <i>Dwangmiddel handboeien</i> <i>Geweldsmiddel korte of uitschuifbare wapenstok</i> <i>Geweldsmiddel pepperspray</i>
<ul style="list-style-type: none"> ▪ RTGB 6 	<i>Gebruik van geweld</i> <i>Fouilleringsbevoegdheid</i> <i>Dwangmiddel handboeien</i> <i>Geweldsmiddel uitschuifbare wapenstok</i> <i>Geweldsmiddel pepperspray</i> <i>Geweldsmiddel vuurwapen</i> <i>Geweldsmiddel diensthond (optioneel)</i>

2.2.3. Domein 4 Openbaar Vervoer

Domein 4, Openbaar vervoer, is er voor het handhaven van de veiligheid in en rond stations, bushaltes en andere vervoerlocaties en het in bedrijf houden van infrastructuur en het spoorwegnet. De boa's in domein 4 krijgen naast de vaste cursus boa-basisbekwaamheid een speciale opleiding voor de Wet Personenvervoer en/of technische cursussen.

Functie (synoniem)	Niveau	Werkzaamheden
<ul style="list-style-type: none"> – Medewerker Service & Veiligheid – Incidentenbestrijder 	<i>mbo-niveau 2/3/4 tot en met hbo</i>	<ul style="list-style-type: none"> – <i>Kaartcontrole</i> – <i>Veiligheid op en rondom openbaar vervoer locaties</i> – <i>Incidentenbestrijding</i> – <i>Voorkoming van diefstal op en aan het spoor</i> – <i>Wet Personenvervoer 2000</i>

De boa in het domein Openbaar vervoer kan, mits toegekend, getraind en getoetst, de bevoegdheid hebben te beschikken over de volgende gewelds- en dwangmiddelen.

Bevoegdheid	Dwang -of geweldsmiddel
▪ RTGB 1	<i>Gebruik van geweld</i>
▪ RTGB 2	<i>Gebruik van geweld Fouilleringsbevoegdheid</i>
▪ RTGB 3	<i>Gebruik van geweld Fouilleringsbevoegdheid Dwangmiddel handboeien</i>
▪ RTGB 4	<i>Gebruik van geweld Fouilleringsbevoegdheid Dwangmiddel handboeien Geweldsmiddel korte wapenstok</i>

DEEL III: DE GROENE BOA IN HET NIEUWE BESTEL

3.1. Generiek en specialistisch

Wat is er nodig om het specialisme van de groene boa straks volledig tot zijn recht te laten komen? Dat werken we uit in het onderstaande. We benoemen ook de domeinen 1 en 4 (Openbare Ruimte en Openbaar Vervoer) om te laten zien waar de taakvelden en benodigde middelen van elkaar verschillen.

Feitgecodeerde handhaving valt in de basistaken van alle boa's. Daarbij is geen sprake van vergaande opsporingsbevoegdheden en is de werkwijze min of meer uniform. Wat wel verschilt, is de wet- en regelgeving op grond waarvan wordt gehandhaafd. Hierin zijn de boa's in de domeinen 1, 2 en 4 allemaal specialist in hun eigen werkveld.

Bij het opmaken van tikverbalen, het invorderen van bescheiden, het inregelen van bijzondere opsporingsmiddelen en direct contact met het Openbaar Ministerie is er wel sprake van gerichte opsporing. Om te kunnen handhaven in het kader van de Wet economische delicten en de Omgevingswet bijvoorbeeld, beschikt de groene boa over specifieke kennis en vaardigheden. Daarbij horen de juiste bevoegdheden en de juiste gewelds- en communicatiemiddelen. De nieuwe taaklijst voor het taakveld Natuur en milieu dient hierin te voorzien.

3.2. Jacht, beheer en stroperij

Speciale aandachtspunten voor groene boa's zijn jacht, beheer en schadebestrijding en de aanpak van stroperij. Om hier effectief te kunnen optreden moet de groene boa over voldoende vakkennis, het juiste mandaat en passende bevoegdheden beschikken. De twaalf provincies zijn op grond van hoofdstuk 11 van het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) het bevoegd gezag onder de Omgevingswet met betrekking tot jacht, faunabeheer, schadebestrijding en de bestrijding van wildstroperij. Het ligt voor de hand dat de provincies dan ook de aangewezen instantie zijn voor de toekenning van bevoegdheden en het doorschrijven van mandaten aan groene boa's op deze gebieden.

Dit mandaat hoeft afhankelijk van de provinciale context, geen exclusief voorrecht van provincies of omgevingsdiensten te zijn. Onder de voormalige Wet natuurbescherming en daarvoor de Flora- en faunawet werden deze taken immers ook uitgevoerd door buitengewoon opsporingsambtenaren buiten de provinciale of omgevingsdienststructuur. Niet voor niets is de functie van 'jachtopzichter' nog steeds in het Bal verankerd. Organisaties die deze werkzaamheden al decennia uitvoeren, of die aantoonbaar over de nodige kwaliteiten beschikken, zouden hiermee moeten kunnen doorgaan. Vanzelfsprekend met heldere afspraken met het bevoegd gezag. Op die manier blijven we slagvaardig in het veld.

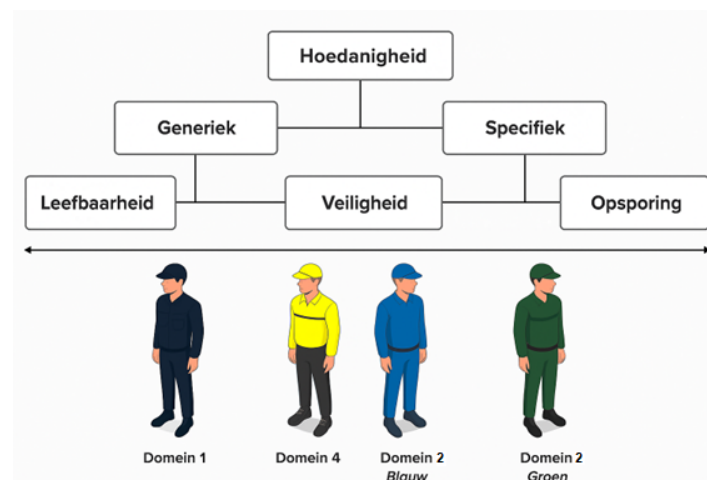
3.3. Taakvelden

Het werk van de Nederlandse boa's is onder te verdelen in taakvelden. Deze moeten duidelijk maken wat er in de praktijk van de boa's wordt verwacht. Daaruit is dan weer af te leiden wat ze daarvoor nodig hebben. Specifieke taakvelden maken inzichtelijk dat elk boa-domein eigen specialismen kent, naast de algemene vaardigheden die van elke boa worden verwacht.

Op grond van de algemene vaardigheden van boa's is het logisch om de domeinen 1, 2 en 4 te willen onderbrengen in één veiligheidsdomein. Om de specialistische kennis per vakgebied te kunnen behouden stellen wij een aanvullend en modulair systeem van taakvelden voor. Dit biedt zowel politie als boa's handvatten voor afstemming en samenwerking en draagt bij aan een veilige werkomgeving voor groene boa's.

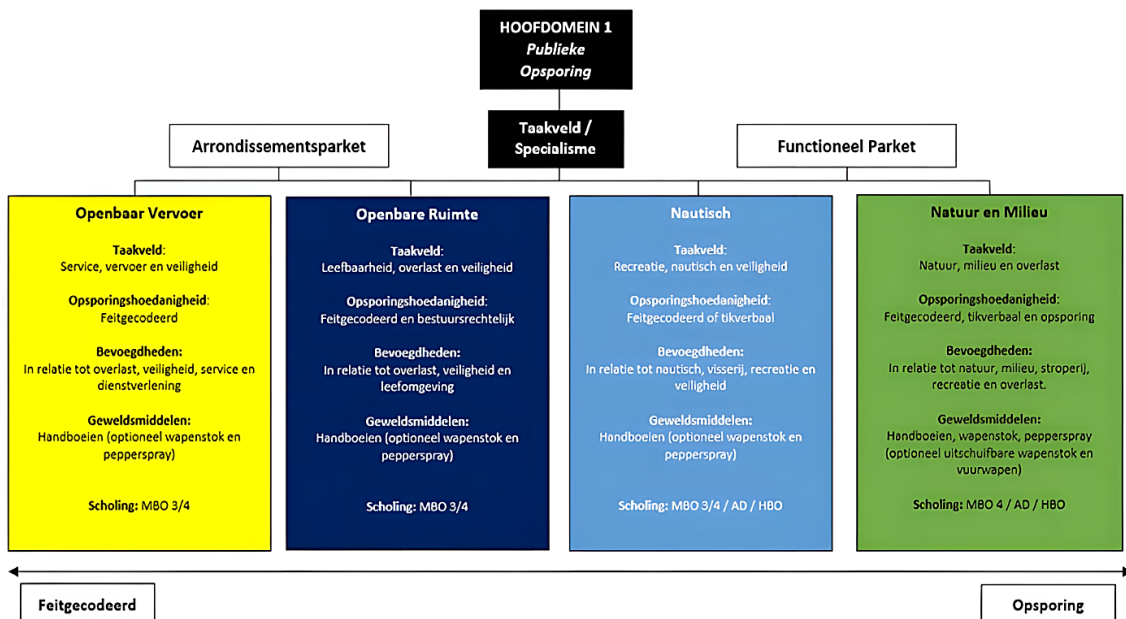
Domein 1 (Openbare Ruimte) heeft op een heel eigen manier te maken met ergernissen en overlast onder burgers en de leefbaarheid en veiligheid in de gemeenten. Domein 4 (Openbaar Vervoer) wordt breed ingezet maar heeft ook hele specialistische taken in het beschermen van de veiligheid van reizigers, de vervoersinfrastructuur en de bestrijding van incidenten. In domein 2 ligt het accent overwegend op het specialistische werk dat de groene boa doet. De instandhouding van natuur en milieu en de opsporing van strafbare feiten, bijvoorbeeld binnen de Wet Economische Delicten en de Omgevingswet, vragen om vergaande strafrechtelijke bevoegdheden en competenties.

Het is voor elk van deze groepen boa's van belang dat ze worden erkend, niet alleen in de bekwaamheden die hen onderling verbinden, maar ook in de mate waarin ze specialist zijn. In onderstaand schema is te zien waar voor elk van de boa's de accenten liggen.

3.4. De inrichting van hoofddomein 1

De minister van Justitie en Veiligheid stelt voor de huidige boa-domeinen 1 tot en met 5 samen te voegen tot twee hoofddomeinen. De beroepsgroep van groene boa's wordt ingedeeld bij hoofddomein 1. Dit hoofddomein gaat over de geüniformeerde buitengewoon opsporingsambtenaren die werkzaam zijn in de dorpse of stedelijke openbare ruimte, het openbaar vervoer, op de waterwegen, in de natuurgebieden en op recreatieterreinen. Zoals al eerder opgemerkt is er zeker overlap van bepaalde taken, maar vooral valt op hoeveel verschillen in taken en bevoegdheden er zijn. Dit is in onderstaand schema te zien.

Voordelen	Nadelen
<i>Behoud van beroepsidentiteit</i>	<i>Nieuwe systematiek voor Justis en werkgevers</i>
<i>Afbakening binnen taakvelden</i>	<i>Limitatieve bevoegdheden</i>
<i>Overzichtelijk</i>	
<i>Duidelijk aanspreekpunt voor ketenpartners</i>	
<i>Duidelijke scholings- en competentievereisten</i>	
<i>Specialisme</i>	
<i>Duidelijke taak- en functieomschrijving op specifieke strafbare feiten en wetten</i>	
<i>Minder handelingsverlegenheid</i>	
<i>Flexibiliteit in dwang- en geweldsmiddelen</i>	
<i>Intern toezicht op uitoefening van het ambt</i>	
<i>Domeinlijst in relatie tot taakveld</i>	
<i>Governance</i>	

3.5. Maatwerk voor de groene boa

In de algemene domeinlijst voor hoofddomein 1 komen al de verschillen tussen de groene boa's en hun collega's in andere taakvelden tot uitdrukking. Maar vervolgens verschillen de verantwoordelijkheden van groene boa's ook nog onderling, afhankelijk van de omgeving waarin ze werken en de opdracht waarmee hun werkgever hen op pad stuurt.

Bij de ene groene boa ligt het accent wat meer op gastheerschap, de andere groene boa wordt juist meer met zware criminaliteit geconfronteerd. Deze verschillen kunnen worden opgevangen door uit te gaan van een basispakket van bevoegdheden en uitrusting dat modulair is uit te breiden als de omstandigheden erom vragen. Een voorwaarde is wel dat de visie van de werkgever op wat nodig is, leidend is voor het toekennen van extra middelen en bevoegdheden.

3.6. Eén domeinlijst voor het hoofddomein

Wij pleiten voor één domeinlijst voor het hele hoofddomein Veiligheid, met daaronder een modulair systeem van taakvelden die op de verschillende soorten boa's van toepassing zijn. Daaruit kan iedereen afleiden voor welke wet- en regelgeving een boa aan de lat staat. Dit maakt het administratief minder complex en garandeert dat landelijk dezelfde normen worden gehanteerd. Op basis van deze lijst is ook beter te bepalen welke her- en bijscholing voor welke boa het meest voor de hand ligt.

Hieronder is de domeinlijst voor hoofddomein 1 te zien, gevolgd door een overzicht van hoe de verschillende taakvelden bij de verschillende groepen boa's zijn onder te brengen.

Domeinlijst hoofddomein 1
<ol style="list-style-type: none">1. Besluit personenvervoer;2. Wet personenvervoer 2000;3. Spoorwegwet;4. Wet lokaalspoor;5. Alcoholwet;6. Tabaks- en rookwarenwet;7. Wet op de kansspelen;8. Woningwet;9. Huisvestingswet;10. Zondagswet;11. Winkeltijdenwet;12. Reglement verkeersregels en verkeerstekens 1990 (stilstaand verkeer); Voor zover van toepassing ook voor rijdend verkeer: de artikelen 4, 5, 6, 8, 10, 28 juncto 31, 57, 60 en 82 RVV, en artikel 62 RVV juncto bijlage I, hoofdstukken C (geslotenverklaring) en D (rijrichting) RVV. Handhaving op het negeren van een C- of D-bord is toegestaan voor zover de taak- en functieomschrijving hierin voorziet. Voor zover van toepassing op fietsers en voetgangers:<ol style="list-style-type: none">1. artikelen 35 en 35a van het Reglement verkeersregels en verkeerstekens 1990;2. artikel 61a van het Reglement verkeersregels en verkeerstekens 1990, voor zover het gaat om niet-gemotoriseerd verkeer;3. artikelen 62 juncto 68 lid 1 en onder c en 62 juncto 69 lid 1 en onder b en 62 juncto 74 lid 1 en onder c van het Reglement verkeersregels en verkeerstekens 1990, voor zover het gaat om niet-gemotoriseerd verkeer en voetgangers.13. Wegenverkeerswet 1994 artikel 5 stilstaand;14. Wet aansprakelijkheid motorvoertuigen;15. Verordeningen met aanwijzing vanuit bevoegd bestuursorgaan;16. Andere strafbare feiten i.r.t. een project of tijdelijke aanstelling vanuit OVJ;17. Wet openbare manifestaties;18. Wet veiligheidsregio's;19. Wrakkenwet;20. Binnenvaartpolitiereglement;21. Schepenwet;22. Vaarplichtwet;23. Binnenvaartwet;24. Visserijwet;25. Vuurwerkbesluit;26. Wet milieubeheer artikel 10.37 en 10.38 juncto artikel 1a Wet op de economische delicten;27. Omgevingswet Artikel 2.38 en artikel 4.3 lid 1 aanhef en onder g juncto artikel 1a aanhef en

onder 3° van de Wet op de economische delicten.

Artikel 4.3 lid 1 aanhef en onder a en artikel 5.1 lid 1 aanhef en onder a juncto artikel 1a aanhef en onder 2° van de Wet op de economische delicten, met uitzondering van de volgende situaties:

1. het feit is begaan in samenhang met andere economische delicten, of;
2. het feit heeft betrekking op het verrichten van een omgevingsplanactiviteit bestaande uit een milieubelastende activiteit.

Artikel 4.3 lid 1 aanhef en onder b en c en artikel 5.1 lid 1 aanhef en onder a, lid 2 aanhef en onder c en artikel 5.3 en artikel 10.1 lid 1 van de Wet milieubeheer juncto artikel 1a aanhef en onder 1° van de Wet op de economische delicten, voor zover:

1. het gaat om feiten die een nadelige invloed hebben of kunnen hebben op de leefbaarheid in de publieke ruimte, of;
2. het lozingsactiviteiten betreft op of in de bodem, of;
3. het lozingsactiviteiten betreft op een oppervlaktewaterlichaam of op een zuiveringstechnisch werk.

Artikel 5.1 lid 1 aanhef en onder a en artikel 5.4 juncto artikel 1a aanhef en onder 2° en 3° van de Wet op de economische delicten, voor zover een vergunning is vereist om het geheel of gedeeltelijk vellen van een houtopstand of het aanbrengen van handelsreclame;

28. Wet op de economische delicten artikel 1 en 1a;

29. Wetboek van strafrecht artikelen:

141, 151e, 157, 160 t/m 163, 172, 173, 173a, 173b, 174, 175, 177, 179, 180, 181, 182, 184, 184a, 185, 188, 198, 199, 216 t/m 225, 227b, 230, 231, tweede lid, 254b, 266 juncto 267, eerste lid, onder 2°, 284, 285, 300 juncto 304, eerste lid, onder 3°, 307, 308, 310, 311, 314, 315, 321, 326, 329, 330, 337, 350, 351, 351bis, 352, 416, 417bis, 424 t/m 429, 430a, 430b, 435, onder 4°, 437, 437bis, 437ter, 443, 447b, 447c, 447d, 447e en 458 t/m 461.

Taakvelden / specialismen				
	Openbaar vervoer	Openbare ruimte	Nautisch / sport- visserij	Natuur en Milieu
Lijstnummers	– 1	– 1	– 12	– 5
	– 2	– 2	– 13	– 6
	– 3	– 3	– 14	– 7
	– 4	– 4	– 15	– 8
	– 5	– 5	– 16	– 10
	– 12	– 6	– 17	– 12
	– 13	– 7	– 18	– 13
	– 14	– 8	– 19	– 14
	– 15	– 9	– 20	– 15
	– 16	– 10	– 21	– 16
	– 17	– 11	– 22	– 17
	– 18	– 12	– 23	– 18
	– 25	– 13	– 24	– 19
	– 29	– 14	– 25	– 20
		– 15	– 28	– 21
		– 16	– 29	– 22
		– 17		– 23
		– 18		– 24
		– 19		– 25
		– 20		– 28
		– 23		– 29
		– 24		
		– 25		

		- 26 - 27 - 29		
--	--	----------------------	--	--

DEEL IV: VERANTWOORDING

Begrippenlijst

- **Veiligheidsapparaat:** Het geheel van personen en hulpmiddelen voor het garanderen van de (staats)veiligheid.
- **WODC:** Wetenschappelijk Onderzoek en Data Centrum.
- **Boa:** Buitengewoon opsporingsambtenaar.
- **Kleurspoor groen:** Taakvelden die vallen in domein 2 van het boa-stelsel.
- **Functioneel Parket:** Het specialistische, landelijk opererende onderdeel van het Openbaar Ministerie voor de bestrijding van complexe fraude en milieucriminaliteit en het afwikkelen van complexe ontnemingszaken.
- **Arrondissementsparket:** Het kantoor van het Openbaar Ministerie in een arrondissement. Op het arrondissementsparket werken de officieren van justitie en ondersteunend personeel onder leiding van een hoofdofficier van justitie. De parketten zijn gevestigd in dezelfde steden als de rechtbanken.
- **Jachtopzichter:** Degene die zorgdraagt voor de bescherming van de jachtbelangen van een jachthouder en die als buitengewoon opsporingsambtenaar is belast met de opsporing van de bij of krachtens de wet strafbaar gestelde feiten en van de overige in de akte of aanwijzing, bedoeld in artikel 142, tweede lid, van het Wetboek van Strafvordering, aangeduide strafbare feiten.
- **Groene boa:** Buitengewoon opsporingsambtenaar werkzaam in het buitengebied, met taken op het gebied van natuur, recreatie en milieu.
- **Handhaver:** Buitengewoon opsporingsambtenaar werkzaam in de openbare ruimte.
- **Service & Veiligheid medewerker:** Buitengewoon opsporingsambtenaar werkzaam in het openbaar vervoer.
- **Incidentenbestrijder:** Buitengewoon opsporingsambtenaar werkzaam in het openbaar vervoer met technische specialisatie.
- **Toezichthouder:** Hoofdofficier van justitie vanuit arrondissementsparket of Functioneel Parket belast met het toezicht op de boa's.
- **Direct Toezichthouder:** Gemandateerde vanuit de korpschef van politie op het organisatorische en operationele toezicht van de boa's.
- **Bevoegd gezag:** Het bestuursorgaan dat een wettelijke handhavende taak uitvoert of doorschrijft.
- **Dwangmiddel:** Wettelijk toe te wijzen middel om dwang uit te oefenen, bijvoorbeeld transportboeien.
- **Geweldsmiddelen:** Wettelijk toe te wijzen middelen om geweld uit te oefenen, bijvoorbeeld (uitschuifbare) wapenstok, pepperspray, vuurwapen, diensthond.
- **Veiligheidsmiddelen:** Steek- of kogelwerend vest, C2000-portofoon.
- **Stroperij:** Het wederrechtelijk wegnemen van natuurlijke zaken, zoals planten of dieren; het doden of vangen zonder een (Omgevings)vergunning van een (wilde)diersoort.
- **Feitgecodeerd handhaven:** Handhaving met betrekking tot een eenvoudig op te lossen strafbaar feit.
- **Opsporing:** Het opsporen van strafbare feiten door het instellen van een opsporingsonderzoek, al dan niet met bijzondere opsporingsmiddelen.
- **Tikverbaal:** Uitgebreid proces-verbaal.
- **Bijzondere opsporingsmiddelen:** Camera's, bakens, volgmiddelen.

Bronnen

- ‘De buitengewoon opsporingsambtenaar – een professionele partner met een eigenstandige taak in de publieke ruimte’. Kamerbrief van minister van Justitie en Veiligheid Van Oosten, 2 oktober 2025.
- De stand van het boa-bestel – Eindrapport over het bestel waarin buitengewoon opsporingsambtenaren functioneren, Mr. A.G. Mein en Prof. mr. A.R. Hartmann, april 2012 (uitgave Verweij-Jonker Instituut, Utrecht in opdracht van het Ministerie van Veiligheid en Justitie/WODC, Den Haag. © Ministerie van Veiligheid en Justitie/WODC, Den Haag 2013; ISBN 978-90-5830-583-1.)
- Regeling van de Minister van Justitie en Veiligheid van 4 oktober 2018, nr. 2373750, tot vaststelling van domeinen voor de opsporingsbevoegdheid van de buitengewoon opsporingsambtenaar.
- WODC: Buitengewoon veilig (2020). WODC Repository+1.
- Wet- en regelgeving: Besluit BOA (inwerkingtreding 07-12-1994); Regeling domeinlijsten BOA (wijzigingen 2023–2024); Beleidsregels/Circulaires BOA (bekwaamheid/PHB/OV).
- Justis data: Kwartaalcijfers 2023–2024 (afgegeven akten per domein).
- Onderzoek “plural policing”: VU/Van Steden e.a. (2012). Vrije Universiteit Amsterdam
- Kamerstukken/verslagen: debat over (voorwaardelijke) bewapening in domein II/VI (2025). Tweede Kamer
- Context & aantallen: factsheet met telling 24.349 boa’s (Q3 2020). Veiligheidscoalitie
- Functielijst Buitengewoon Opsporingsambtenaar (vervallen)
- Besluit Buitengewoon Opsporingsambtenaar
- Beleidsregels Buitengewoon Opsporingsambtenaar
- Regeling domeinlijsten buitengewoon opsporingsambtenaar

Doelgroepen

- Ministerie van Justitie en Veiligheid | Directoraat-Generaal Politie en Veiligheidsregio’s
- Nationale Politie
- Nederlandse BOA Bond
- BOA ACP
- Sportvisunie
- LandschappenNL
- Staatsbosbeheer
- Natuurmonumenten
- Vereniging van Nederlandse Gemeenten
- Vereniging van Bos- en Natuurterreineigenaren (VBNE)
- Federatie Particulier Grondbezit (FPG)
- Omgevingsdienst NL (ODNL)
- Interprovinciaal overleg (IPO)
- De politieke partijen
- Alle groene boa’s